

במה אשה פרק ששי שבת

(א) בילה ט. [לשון קמץ:] (ב) (א"ל אלטרן, א) [גר"ל] העורך דק ד"ה לזור שמי ע"ש, (ד) [לעיל ספ. חוספסא פ"ה ע"ש], (ה) [לעיל ט:]; (ו) [גדרים מ:] בזכות נה: גרה סו. (ז) יבמות ע"ה, (ח) ע"ן חוספסא לקמן קמץ: ד"ה מי שנשבר ומוספות צילה לה: ד"ה מי ששגו על פדפ"י הדכא אצל לקמן קמץ: נמשנה ובכ"ה לה: פולה פירוש כפירוש מוספות ובכ"ה ט. פדפ"י כהנא, (ט) [לעיל פב:]; (י) ר"ת במס' מני' בז"מ דף מד. (י"א) [י"ב מו:]; (י"ב) [וע"פ חוב' גדה סו: ד"ה אשה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אצל של כסף וכו' וא"ל שא"ל רבי דקא שרי ליה מישור של א"ר איתא לאהורי רבנן מני: (ב) חוב' ד"ה לעבד וכו' ולפירושו, ג"כ וכתוב' כי ככל מ"כ מעבדן דף לא ט"ב כתוב בענין אחר ע"ש ג"ה שפדלו:

מוסף רש"י

רעולות. לשון טעוף (וש"ה ג. יט. נג ו' וחספ ב ד. ונרס: מדידת רעולות), **בת ארעא**. מי שש לו מכה בסיפא רגלו ממחה, קרש"ה שם, דמעלל ליה מלהה דירה ורמח"ל דירה (מבואות פ"ג). מקראות ביומי ניסן. מקרא מוס מיום טבעת צבת ולא ה"מ מניקן לנטול נכירות (מבואות נה) ו: מקרא מוס מוסיב וא"ן טוללת צהר (נדה טו.). ומפצי ביומי תשרי, ע"ע גלגל צהר שחולטן מובין אצל מפני חליפת הטע טען חלליות צהר שערות עליהן (ע"ש).

מוסף תוספות

א. דהטר אפי' בחדרי חדרים. מוס' הל"ש. ב. והדיא הלכתא היא. רמב"ם. ג. דהדיא. ד. הדרושה אפי' רב מודה בה. מוס' הל"ש. שלא אמר רב אלא ברבב שאילו רואין אותו איכא חשדא כהדיא דשותחם בחמה אבל התם גבי שחיתא אפילו בעין חכל הוה לעשות בביתו. רמב"ם. ט. טעמא דאבוח דשמואל. מוס' הל"ש. ו. כמין גרד בנהר. מוס' שנהורות קטנים בימי תשרי ופורס' להו מפצים. מוס' צביות נה: ו. [ן]מהרו לטבול. כפי"ח. ז. ולא שייך חציצה בטיט שהוא בתוך המים לפי שהמים מלכלכין אותו והוא דך דהא בפי"ח דמקואות (מ"ב) תנן ולא חייבי אלא טיט תוין וטיט היוצרים גזץ ויני וקתני התם ושאר כל הטיט מטבילין בו כשהוא לח, ועוד דתנן בפרק ז' דמטכין מקואות (מ"ד). הטבל בו את המטה אפי"פ שרגליה שנקנתו בטיט העבה טהורה מפני שהמים מקיימין. מוס' הל"ש.

שעותן צמה. מי שנטרו כליו דרך ט צמי גשמים: **אצל לא כנגד העם**. שלא יאמרו ככסן כצבת. האי מנח סבר דמידי דמשום מלאת העין מותר בחדרים: **אוסרין**. כרב: **עשה לו בית יד**. למוך שבאותו מקום מהו למיסריה דילמא מליח לאחוזו צבית די שלה: **עשה לה בית יד מוסר**. דלא אמרין לא מליח אלא אפילו צבית יד מליח: **רבי יוחנן נפיק ציה לני מדרשא**. צמון שבאזנו שיהי זקן והיתה לו צואת האזן מרובה: **וחלוקין עליו חביו**. מפני שלא היה קשור באזנו והוא יוצא צו לניה"ר: **הא דמיהדק**. דר' יוחנן היה מוחב באזנו יפה ומהדק ולא צעיק קשיה ודמי בר' יוחנן דלא דלל מיהדק. ל"ה מתלמידי רבינו הרי דרבי יוחנן קשור היה וצית מדרשו קמון לצימו היה ולא היתה רה"ר מפסקת והא תני רמי והוא שקשור כו' וכי קשור מיהא אפילו לרה"ר מותר ואמאי קאמר לני מדרשא ולא קאמר לרשות הרבים ומשני דר' יוחנן קשור ולא מיהדק הקשר ולשון ראשון מיושב מזה: **לדורשיני**. לחולי העינים: **וגניבלא**. גנימירי: **דלונא**. קנימון: **לא שנו**. דחכמים אוסרין אלא של ובה שמשונה במראה משאר שינים ודילמא מבוז לה ושקלה לה ציה וממטיא: **אצל של כסף**. שדומה לשאר השינים צדי הכל מותר לשון רבתי. ולי נראה טעמא דשל זהב משום דחשיבא וחסאי לאחויי לך אסור אצל של כסף לא חשיבא ולא חסאי לאחויי. וללשון רבתי קשיא לי הא דלמך אפי' רבי ור"ש: **אצל של כסף** כו' וא"ל טעמא דרבנן משום דחייבי עלה הוא מאי שנא רבי (ב) דקחשיב ליה רבן נמי לאו לאחויי חיישי ויש לתוך דרבנן מיסר קאסרי מכל מקום ורבי ממיר דקסבר לא חייבו עלה ולא שלפא לכו ומיהו ה"ל למיחש דלמא שלפא לה משום אחויי אלא לא שלפא משום דאי מחוי לה גנוטה היא: **רבי הא דאמרן**. דלא חייב דילמא שלפא: **פותר כנזולא**. ואוקימנא"ל דהאי פותר מותר לכתחילה הוא ואמר טעמא מליח דרכה למיפק בכובלת אשה **למטה מן הסככה**. כגון כיפה של זמר: **יואה צה**. דלא חיישין דילמא

שומחן בחמה אבל לא כנגד העם רבי אליעזר ורבי שמעון אוסרין: "ובמוך שבאזנה: תני רמי בר יוחנן הוא שקשור באזנה: "ובמוך שבסנדלה: תני רמי בר יוחנן הוא שקשור לה בסנדלה: ובמוך שהתקנה לה לנדחה: סבר רמי בר חמא למימר והוא שקשורה לה בין וריכותיה אמר רבא גאע"פ שאינו קשור לה כיון דמאים לא אתיא לאיתויי בעא מיניה רבי ירמיה מרבי אבא עשתה לה בית יד מהו א"ל דמותר איתמר [במ"י] אמר רב נחמן בר אשעיאי א"ר יוחנן עשתה לה בית יד מותר רבי יוחנן נפיק בהו לכבי מדרשא וחלוקין עליו חבריו רבי ינאי נפיק בהו לכרכמולית וחלוקין עליו כל דורו והתני רמי בר יוחנן הוא שקשור לה באזנה לא קשיא הא דמיהדק הא דלא מיהדק: בפלפל ובגלגל מלח: פלפל לריח הפה גלגל מלח א' לדורשיני: וכל דבר שנותנת לתוך פיה: זנגבילא אי נמי דרצונא:

לעיל אמר רב ב"ל מקום שאסרו חכמים בו. י"מ דאין הלכה כרבי מדתני בחולין (דף מה.) אין שומטין לתוך גומא ברשות הרבים שלא יחקה האפיקורסים ובחזר מותר^ב ומיהו אין זה ראייה בדחזר מותר דאף הרואה אותו אומר לנקר חזרו הוא כריך אצל צעלמא שא"ס יראה אדם הרואה יחשדנו אפילו בחזרי חדרים אסור: **ליעבד לה פורסא**. פ"ה חמיקה של עץ ויזור עליה זורה ולפירושו (ט) ניחא מה (י) שנקשים דצעלמא אמר (י) מאי אסימון פולסא ופ"ה חסס היינו דבר שאין עליו זורה וקשה להכא משמע דפולסא הוא דבר שיט עליו זורה ולפירש"י ניחא דפירש לעבד פולסא צלה זורה ויזור עליו הזורה אצל לפיר"ת קשה דפירש אסימון הוא של מתכת ויש עליו זורה אצל אינה חשובה ואינה יולאה חס כן הכא מאי איריא סלע אפילו אסימון ושמא י"ל דזורת סלע כריך: **ומפצי ביומי תשרי**. פ"ה מפני הטעט שלא יהיה חליצה ונותנת המפץ תחת רגליהן ורבינו מס פירש^ד שהיו נותנת מפצי וקופות^ה שלא ירחו אותן העולם וימצישו מהם ואלא יעצלו הטיבול:

שן תותבת שן של זהב רבי מתיר והחכמים אוסרין: א"ר יורא ילא שנו אלא של זהב אבל בשל כסף דברי הכל מותר תניא נמו הכי בשל כסף ד"ה מותר של זהב רבי מתיר והחכמים אוסרין אמר אביי רבי ור' אליעזר ור' שמעון בן אלעזר כולהו סבירא להו דכל מידי דמיונאי ביה לא אתיא לאחויי רבי הא דאמרן ר' אליעזר דתניא ר' אליעזר פותר בכובלת ובצלוחית של פליטון ר' שמעון בן אלעזר דתניא (ב) בלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שהיא למטה מן הסככה יוצאה בו למעלה מן הסככה אינה יוצאה בו: **בתנאי** יוצאה במלע שעל הצניית ה"בנות קמנות יוצאות בחוטין ואפי' בקיסמין שבאזניהם ערביות יוצאות רעולות ומדיות פרופות וכל אדם אלא שדברו חכמים בהוה פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוך לכתחלה בשבת: **גמ'** מאי צניית בת ארעא ומאי שנא סלע אילימא כל מידי דאקושא מעלי לה ליעבד לה חספא אלא משום שוכתא ליעבד לה טסא אלא משום צורתא ליעבד לה פולסא אמר אביי שמע מינה כולחו מעלין לה: **הבנות יוצאות בחוטין**: אבוה דשמואל לא שביק להו לבנתיה דנפקי בחוטין ולא שביק להו גניאן גבי הדדי ועביד להו מקואות ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי לא שביק להו יוצאות בחוטין והאנן תנן הבנות יוצאות בחוטין בנתיה דאבוה דשמואל ידעבעונין הוו לא שביק להו גניאן גבי הדדי לימא מסייע ליה לרב הונא דאמר ר"ה לנשים המסוללות זו בזו פסולות

כא א ב ג ד מ"י פי"ט מהל' שבת הלכה יא סמך לזיון סה טו"ע א"ח סי' שג טעף טו: כא ב ו מ"י שם הל' ז טו"ע שם ספרי י: כא ח מ"י שם הלכה יא סמך ש טו"ע א"ח סימן ט א טעף ח: כא ח מ"י שם הלכה יא סמך ש טו"ע א"ח סימן ט א טעף ח: עט ט מ"י שם טו"ע שם טעף ח: עא י מ"י פ"ח מהל' מקואות הלכה יא טו"ע שם סימן קלח טעף לל דל: עב כ מ"י פי"ט מהל' שבת הל' י סמך לזיון סה טו"ע א"ח סימן שג טעף ח: עג ל מ"י פ"ח מהל' אטורי צ"ה הלכה ח סמך לזיון סה טו"ע א"ח סימן שג טעף ח: ס"ק טעף ח:

גיליון הש"ס

תוס' ד"ה אבד ר"י וכו' מדתני בחולין: רמ"ה ו' כמסו מוספות בחולין: כמס' ירושלמי:

לעני רש"י

גינור"י [גינור"א]. זנגביל. ריר"ל [ריר"ל]. הלוחה.

רבינו חננאל

שוחחן בחמה אבל לא כנגד העם, ור' אלעזר ורבי שמעון אוסרין, ואיהו דאמר כו' אלעזר ורבי שמעון. במקך שבאזנה. תני רמי [בר יוחנן] והוא שקשור באזנה. ובמוך שבסנדלה, והוא שקשור בעקבה. במקך שהתקנה לנדחה, והוא שקשור בירכותיה. ורבא אמר אפי' שאינו קשור כיון דמאיס לה לא אתיא לאחויי. אמר רבא עשתה לה בית יד מותר, פי' בית יד עשושה [לה] לידה שהכסה אותה כדי שתתדבק מוך לנדחה ולא תגע בו ולא נתקן בו. והא דאמר במקך שבאזנה ותני רמי בר יוחנן הוא שקשור באזנה, אוקמה במהדק, ואי לא מהדק אסור. וכן תותבת של כסף דברי הכל מותר. ר' שמחיר בשל זהב ור' אלעזר שמחיר בצלוחית של פליטון ור' שמעון בן אלעזר שמחיר בכל שהוא למטה מן הסככה, אילו כולן סבירא להו כל מידי דגניאן הוא לא אתא לאחויי, והני שיטה ניבחו ולית הלכתא כחד מינייהו. מתני' יוצאין במלע שעל הצניית. סילנא שיט עליה צורת מטבע ומעלא לצניית שהוא מכה תחת הרגל. צנייתא, בת ארעא. הבנות יוצאות בחוטין אפילו בקסמים שבאזניהן. בנתיה דאבוה דשמואל תלתא גונין [תוסין] צבעונים הוו חוטי דידהו, ולא הוה שביק להו למיפק בהו, סבר דילמא שלפא ומחויא לחבורתה. ולא הוה שביק להו דגניין גבי הדדי,

שן תותבת שן של זהב רבי מתיר והחכמים אוסרין: א"ר יורא ילא שנו אלא של זהב אבל בשל כסף דברי הכל מותר תניא נמו הכי בשל כסף ד"ה מותר של זהב רבי מתיר והחכמים אוסרין אמר אביי רבי ור' אליעזר ור' שמעון בן אלעזר כולהו סבירא להו דכל מידי דמיונאי ביה לא אתיא לאחויי רבי הא דאמרן ר' אליעזר דתניא ר' אליעזר פותר בכובלת ובצלוחית של פליטון ר' שמעון בן אלעזר דתניא (ב) בלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שהיא למטה מן הסככה יוצאה בו למעלה מן הסככה אינה יוצאה בו: **בתנאי** יוצאה במלע שעל הצניית ה"בנות קמנות יוצאות בחוטין ואפי' בקיסמין שבאזניהם ערביות יוצאות רעולות ומדיות פרופות וכל אדם אלא שדברו חכמים בהוה פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוך לכתחלה בשבת: **גמ'** מאי צניית בת ארעא ומאי שנא סלע אילימא כל מידי דאקושא מעלי לה ליעבד לה חספא אלא משום שוכתא ליעבד לה טסא אלא משום צורתא ליעבד לה פולסא אמר אביי שמע מינה כולחו מעלין לה: **הבנות יוצאות בחוטין**: אבוה דשמואל לא שביק להו לבנתיה דנפקי בחוטין ולא שביק להו גניאן גבי הדדי ועביד להו מקואות ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי לא שביק להו יוצאות בחוטין והאנן תנן הבנות יוצאות בחוטין בנתיה דאבוה דשמואל ידעבעונין הוו לא שביק להו גניאן גבי הדדי לימא מסייע ליה לרב הונא דאמר ר"ה לנשים המסוללות זו בזו פסולות

שלפא ומחויא דמיגלי שעה ומגניא צה שהשצבה נוי הוא לשער: בתנאי סלע. מטבע הוא: **צניית**. מפרש בגמ': **הצנוט קטנות**. שמנקבות אצניהם ואין עושין נומים עד שיגדלו ונותנין חוטין או קסמים באצניהם שלא יסמחו אצניהם לוי"ה: **ואפילו**. רבותא קאמר דאע"ג דלאו תכשיט נוי הוא אורחא צבתי ולא משאוי הוא. ויש מפרשין חוטין שקולעת בהן שעה דאסרינן לגדולה צדיס פרקין [מ]. התם משום דשכיחא צה טעילה אצל קטנות דלא שכיחא צה טעילה שרי. ולשון ראשון הגון מזה חדא דקטנות נמי לריכות טעילה לטומאת מגע משום טהרות ואף נדות נמי שכיחות צהו כדתינא (מהה דף גב.) מעשה שהיה והטעילה קודם לנחה ועוד מדתני אפי' בקיסמין איכא למישמע דחוטין נמי אצונים קיימי דאי חוטי הראש לא שייך למיתני אפי' בקסמין: **ערביות**. נשים ישראליות שבצערב: **יולאום רעולות**. דרך ערביות להיות מעוטפות ראשן ופיניהם חוץ מן העינים וקרי לה צלשון ערבי רעולות היינו הרעלות דכתיב גבי תכשיטי נשים כספר ישעיה (א): **מדיום**. נשים ישראליות שבמדני: **פרופות**. שמתעטפות צטלית ומולה הרלועה בצפתה האחת כנגד זואריה ובשפתה השנית כורכת אצן או אגוז וקושרת הרלועה בכרך ואין הטלית נופל מעליה: **פורפת**. כמו קרקיס [שמות כו] דמתרגמינן פורפיין. כל המתצר צגד לחצרו קרי פריפה: **ובלנד שלא הפרוץ לפתלה צצבת**. ובגמ' [ע"ב] פריך והאמרת רישא פורפת: **גמ' צה ארעא**. מכה שהיא תחת פרסת הרגל וקושר צה סלע לפרושה: **דאקושא**. שהיא קשה ומגינה על המכה מקוצים ויתדות דרכים: **שוכתא**. ליחלומית היואל מן הכסף וצלע"ז רוי"ל ויפה למכה. **שוכתא** כמו דשחן טפי דלכו מליאות (צ"מ דף כו.) ומשמתינן כנחשת דמענית (דף ט.) **ליעבד טסא**. דכספא טיבעא למה לי אלא משום אורחא דטיבעא מעליא למכה ולא שוכתא: **ליעבד פולסא**. עגול של עץ ויזור עליו: **אמר אביי ש"מ**. ממתינ' דנקט סלע: **כולהו כהדדי מעלו לה**. ולהכי נקט סלע דאיתנהו לכולהו אקושא ושוכתא וזורתא: **לא שביק להו לצנפיה כו'**. מפרש לקמן טעמא דכולהו: **גניאן גבי הדדי**. לישן זו אצל זו בצודן בצולות: **מקואות ביומי ניסן**. של מים מכונסין או סמון לנהר וממשיך לתוהן מי הנהר וטובלות שם: **ומפצי ביומי תשרי**. שטובלות צפרת ומפני הטעט שלא יהא חליצה נותנת המפץ תחת רגליהן: **לדעונין**. וחייש למישפך ואחויי: **המסוללות**. מתחככות משום תאות שמשמיס: פסולות